11. Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարներ

11.1. Հաշվառման ընդգրկվածությունը, բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների ամփոփ ցուցանիշներ: 2003թ. բնապահպանական և բնօգտագործման վճարներ իրականացրած, վիճակագրական հաշվառման դաշտում ընդգրկված կազմակերպությունների սահմանված կարգով հաշվարկված վճարները կազմել են 1137.0 մլն. դրամ, որից 308.8 մլն. դրամը՝ բնապահպանական, 828.2 մլն. դրամը՝ բնօգտագործման դիմաց վճարներն են: Հանրապետության մեկ բնակչի հաշվով վճարները կազմել են 354.1 դրամ, մեկ հաշվետու կազմակերպության հաշվով՝ 842.2 հազ. դրամ:

Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների տեսակարար ցուցանիշներն ըստ մարզերի, 2003թ.

	Վճարը		
	ընդամենը, մլն. դրամ	մեկ բնակչի հաշվով, դրամ	մեկ կազմակերպության հաշվով, հազ. դրամ
ք.Երևան	193.4	175.5	438.5
Արագածոտն	17.6	126.9	181.4
Արարատ	32.8	120.4	348.9
Արմավիր	44.2	159.5	884.0
Գեղարքունիք	105.0	440.6	1500.0
Լոռի	61.9	217.4	562.7
Կոտայք	45.4	166.5	504.4
Շիրակ	39.8	141.0	203.1
Սյունիք	521.0	3405.2	16806.4
Վայոց ձոր	32.6	584.2	465.7
Տավուշ	43.3	322.4	428.7
Ընդամենը ՀՀ	1137.0	354.1	842.2

Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարները, 1997-2003թթ., %-ով ընդհանուրից

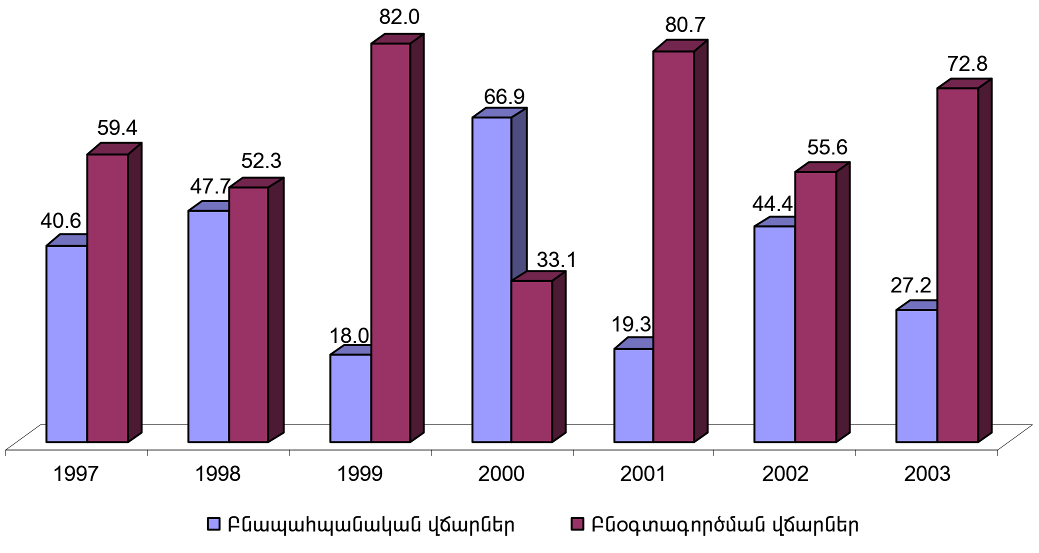

Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարները մեկ բնակչի հաշվով, դրամ/մարդ

2003

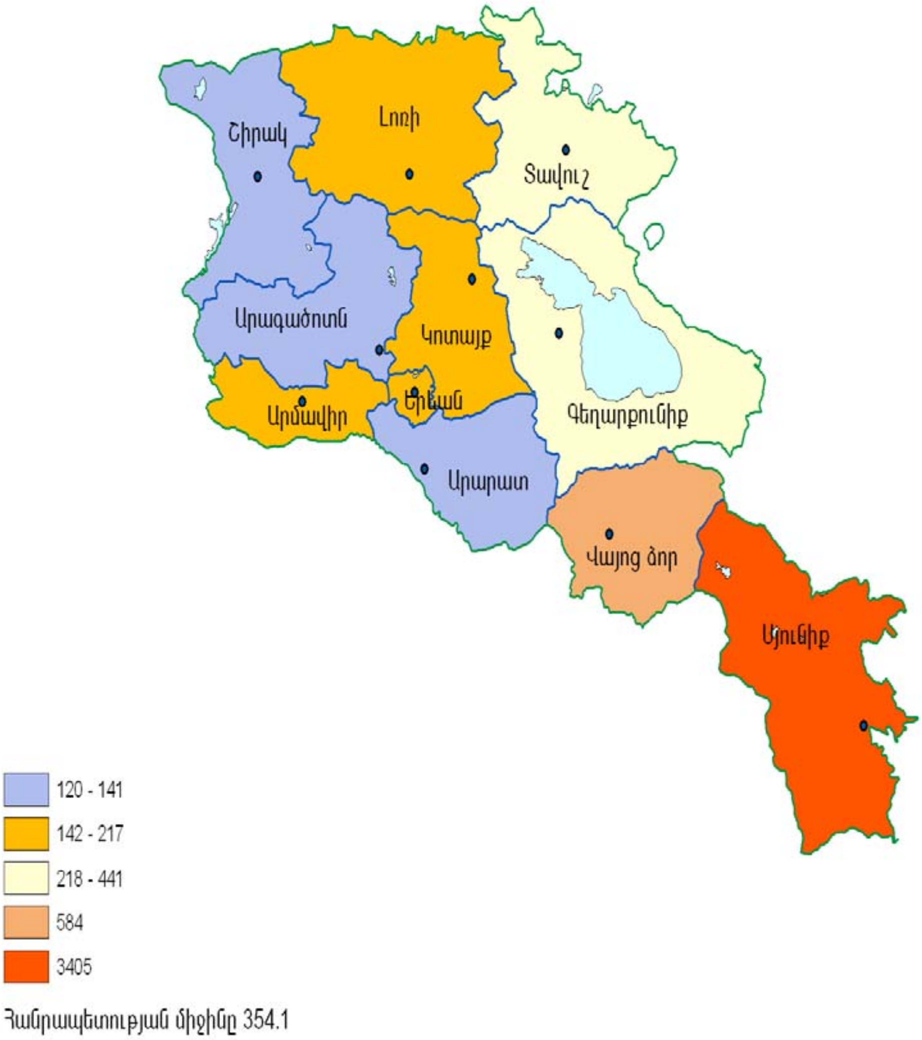

Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարները մեկ կազմակերպության հաշվով, հազ. դրամ

2003

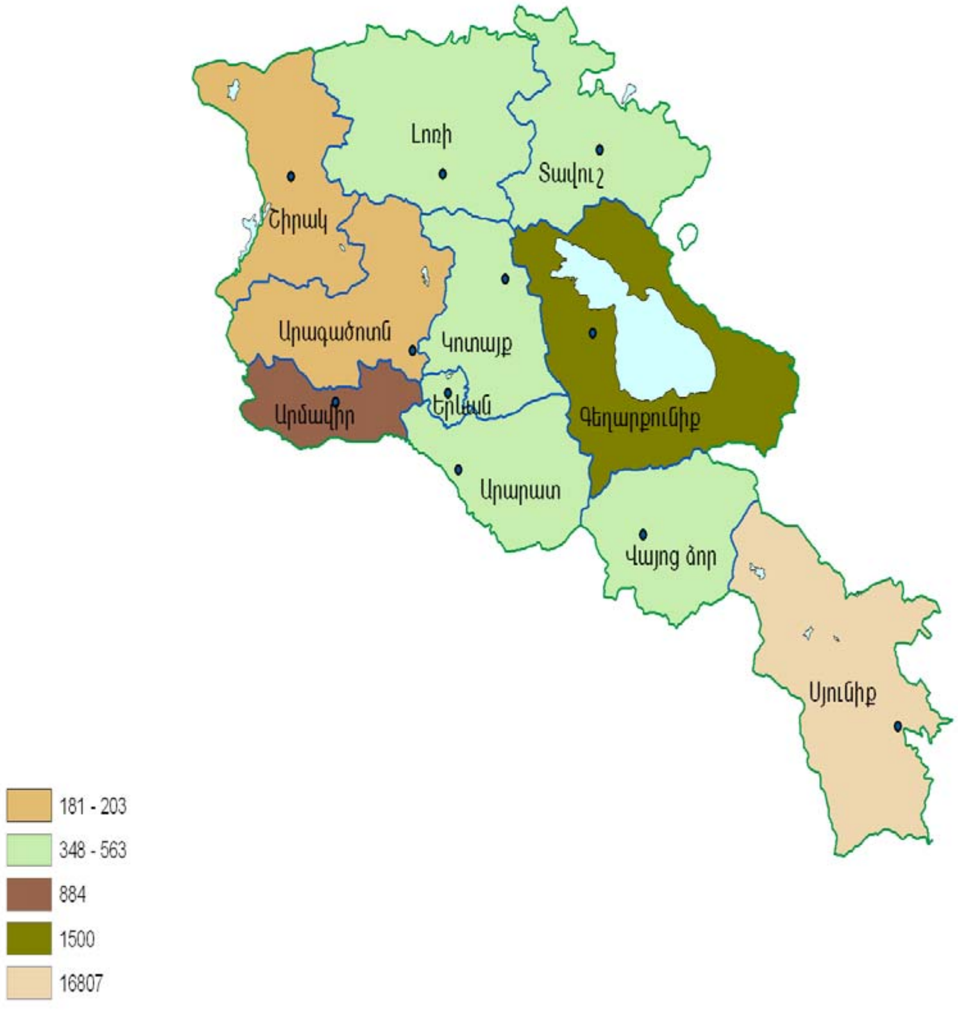

Հանրապետության միջինը 842.2

11.2. Բնապահպանական վճարներ: 2003թ. ջրային ավազան թափված աղտոտիչ նյութերի քանակը[1] կազմել է 185.4 հազ. տ, կեղտաջրերի աղտոտվածության մակարդակը ոչ ուղղակիորեն բնութագրող թթվածնի կենսաբանական պահանջարկը կազմել է 48.6 հազ. տ: Ջրային ավազան թափված աղտոտիչ նյութերի դիմաց բնապահպանական վճարը կազմել է 250.2 մլն. դրամ կամ բնապահապանական ընդհանուր վճարների 81.0%-ը, ընդ որում, աղտոտիչների առավելագույն քանակ գրանցվել է Երևան քաղաքի կեղտաջրերում՝ 174.4 հազ. տ, որոնց դիմաց վճարները կազմել են 125.1 մլն. դրամ:

2003թ. արտանետման անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետված վնասակար նյութերի դիմաց վճարները կազմել են 40.9 մլն. դրամ կամ բնապահպանական ընդհանուր վճարների 13.2%-ը: Մթնոլորտ արտանետված վնասակար նյութերի առավելագույն քանակ գրանցվել է Լոռու մարզում՝ 15.0 հազ. տ, որի դիմաց վճարը կազմել է 17.2 մլն. դրամ:

2003թ. 14.7 հազ. տ թափոնները թափոնակուտակիչներում տեղադրման դիմաց վճարները կազմել են 9.9 մլն. դրամ կամ բնապահպանական ընդհանուր վճարների 3.2%-ը: Թափոնակուտակիչներում տեղադրված թափոնների 47.9%-ը բաժին է ընկել Երևան քաղաքում առաջացած թափոններին, որոնց դիմաց բնապահպանական վճարները կազմել են թափոնակուտակիչներում տեղադրման դիմաց ընդհանուր վճարների 45.5%-ը:

Թափոնակուտակիչներում տեղադրված թափոնների քանակն ու դրանց տեղադրման դիմաց վճարներն ըստ թափոնների վտանգավորության դասի, 2001-2003թթ.

Թափոնների վտանգավորության դասը	Քանակը, տ			Վճարը, հազ. դրամ		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
1-ին դասի	-	5.5	8.3	-	20.7	5.0
2-րդ դասի	0.6	-	4.2	30.8	-	75.2
3-րդ դասի	153.3	108.1	218.3	552.0	389.3	478.5
4-րդ դասի	46.8	104.5	108.9	133.1	120.4	130.2
5-րդ դասի	52697.0	1547.1	1069.8	31693.1	1046.2	1030.5
Կենցաղային թափոն	6661.8	8763.4	13302.4	3607.9	5204.8	8137.1
Ընդամենը	59559.5	10528.6	14711.9	36016.9	6781.4	9856.5

2003թ. հանրապետությունում արտադրված և իրացված, շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների դիմաց վճարները կազմել են 7.9 մլն. դրամ կամ բնապահպանական ընդհանուր վճարների 2.6%-ը:

ՀՀ-ում արտադրված և իրացված, շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների քանակները և դրանց դիմաց վճարները, 2003թ.

	Քանակը	Վճարը, հազ. դրամ	ՀՀ-ում արտադրված և իրացված, շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների դիմաց սահմանված ընդհանուր վճարներից, %
Լամպեր, հատ	1823	60.4	0.8
Պոլիէթիլենային իրեր, հազ. հատ	30.1	24.7	0.3
Պոլիէթիլենային իրեր, տ	317.1	613.9	7.7
Կապարե կցորդիչներ, հատ	1647	0.05	0.0
Պլաստմասսայե արկղ, հազ. հատ	70.2	1397.2	17.6

[1] *Այս ենթաբաժնում և բնօգտագործման ու բնապահպանական բնաիրային ծավալների վերաբերյալ նախորդ ենթաբաժիններում բերված տվյալների տարբերությունը պայմանավորված է համապատասխան հաշվետվային գործընթացում ընդգրկվածությունների շրջանակների տարբերությամբ:*

	Քանակը	Վճարը, հազ. դրամ	ՀՀ-ում արտադրված և իրացված, շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանք-ների դիմաց սահմանված ընդհանուր վճարներից, %
Ազբոշիֆեր, հատ	145445	4163.0	52.6
Սառնարան, հատ	88	32.1	0.4
Եռակցման էլեկտրոդ, կգ	392.0	9185.0	0.1
Ներկեր, տ	580.1	45.5	0.6
Դետերգենտ, տ	195.5	418.9	5.3
Ասֆալտբետոն, տ	34.7	521.2	6.6
Անտիֆրիզ, տ	42.7	262.2	3.3
Հիդրոարգելակման հեղուկ, տ	22.9	347.8	4.4
Դույլ, հատ	13768	27.4	0.3

Բնապահպանական վճարներն ըստ ուղղությունների, 2003թ.

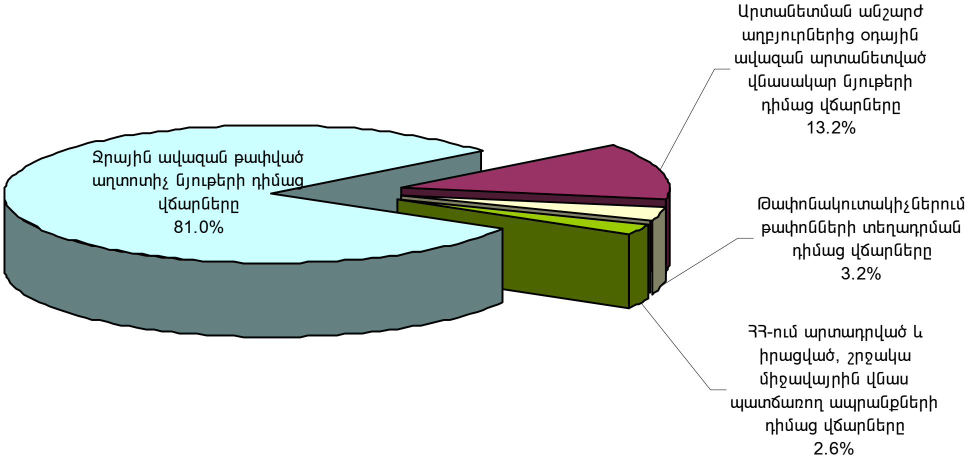

Բնապահպանական վճարներն ըստ արդյունաբերական քաղաքների, 2003թ.

(հազ. դրամ)

	Ընդամենը	այդ թվում` ըստ ուղղությունների			
		ջրային ավազան թափված աղտոտիչ նյութերի դիմաց	արտանետման ան-շարժ աղբյուրներից օդային ավազան արտանետված վնասակար նյու-թերի դիմաց	թափոնակու-տակիչներում թափոնների տեղադրման դիմաց	ՀՀ-ում արտադրված և իրացված, շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների դիմաց
Երևան	136879.5	125144.9	5966.4	4482.1	1286.1
Արարատ	7849.5	1715.7	1829.0	141.7	4163.1
Ալավերդի	20134.4	3454.1	16674.9	5.4	-
Հրազդան	18786.3	6443.2	12343.1	-	-
Վանաձոր	7457.3	6907.1	415.2	91.2	43.8
Գյումրի	23479.8	22934.0	214.9	330.9	-

11.3. Բնօգտագործման դիմաց վճարներ: 2003թ. օգտագործված 763.0 մլն. խոր. մ ջրի դիմաց վճարը կազմել է 92.3 մլն. դրամ կամ բնօգտագործման դիմաց ընդհանուր վճարների 11.1%-ը: Օգտագործված ջրի առավելագույն քանակ գրանցվել է Երևան քաղաքում` 578.8 մլն. խոր. մ, որի դիմաց վճարը կազմել է 39.2 մլն. դրամ:

Օգտակար հանածոների արդյունահանման դիմաց վճարը կազմել է 669.9 մլն. դրամ կամ բնօգտագործման դիմաց ընդհանուր վճարների 80.8%-ը:

Արդյունահանված օգտակար հանածոների ծավալները և դրանց դիմաց վճարները, 2003թ.

	Քանակը	Վճարը, հազ. դրամ	Օգտակար հանածոների արդյունահանման դիմաց ընդհանուր վճարներից, %
Կավագիպս, հազ. խոր. մ	30.3	7212.8	1.1
Բազալտ, հազ. խոր. մ	190.5	12985.0	1.9
Բազալտի խիճ, հազ. խոր. մ	30.9	629.6	0.1
Աղ, հազ. տ	25.4	9293.4	1.4
Տուֆ, հազ. խոր. մ	222.3	14427.5	2.1
Լիտոիդային պեմզա, խոր. մ	5.0	10.5	0.0
Գրանիտ, հազ. խոր. մ	1.3	1134.1	0.2
Մարմար, հազ. խոր. մ	11.1	6338.4	0.9
Մարմարի խիճ, հազ. խոր. մ	1.5	484.1	0.1
Ավազ, հազ. խոր. մ	57.9	2059.2	0.3
Հանքային ջուր, հազ. խոր. մ	21.2	36138.6	5.2
Խիճ, հազ. խոր. մ	90.7	1973.0	0.3
Ֆելզիտ, հազ. խոր. մ	6.5	1605.0	0.2
Բենտոնկավ, հազ. տ	4.2	208.9	0.0
Ագաթ, կգ	372.0	22.3	0.0
Կոպիճ, հազ. խոր. մ	69.7	1233.8	0.2
Ավազախճային խառնուրդ, հազ. խոր. մ	14.5	381.3	0.1
Ավազակոպճային խառնուրդ, հազ. խոր. մ	235.6	3601.4	0.5
Կավ, հազ. տ	83.2	283.3	0.0
Կրաքար, հազ. խոր. մ	840.8	7545.0	1.1
Տրավերտին, հազ. խոր. մ	9.7	2287.1	0.3
Տրավերտինի սալիկներ, հազ. խոր. մ	0.5	296.3	0.0
Հրաբխային խարամ, հազ. խոր. մ	1.9	40.6	0.0
Հրաբխային ավազ, հազ. խոր. մ	7.1	117.0	0.0
Պեռլիտ, հազ. խոր. մ	68.1	4361.4	0.6
Պղինձ, հազ. տ	19.0	124012.8	18.0
Ցինկ, հազ. տ	10.5	14865.5	2.2
Ոսկի, կգ	1912.7	130362.7	18.9
Արծաթ, կգ	41384.0	14252.5	2.1
Կիր, հազ. տ	2.4	2941.2	0.4
Մոլիբդեն, հազ. տ	2.7	191129.8	27.7
Լիտոիդային ավազ, հազ. քառ. մ	1.7	47.2	0.0
Պորֆիրիտ, հազ. խոր. մ	1.1	426.7	0.1
Մոլիբդենի եռօքսիդ, հազ. տ	0.9	93867.3	13.6
Գրանիդիորիդ, հազ. խոր. մ	8.1	138.1	0.0
Անդեզիտոբազալտ, հազ. խոր. մ	1.0	66.8	0.0
Բլոկ, հազ. խոր. մ	0.1	127.6	0.0
Կվարցիտ, հազ. տ	1.1	171.1	0.0
Դիաբազիտ, հազ. խոր. մ	0.5	0.3	0.0
Գորշ ածուխ, հազ. խոր. մ	2.5	1468.5	0.2
Դոլերիտ, հազ. խոր. մ	0.7	387.2	0.1
Տորֆ, հազ. խոր. մ	1.5	862.9	0.1
Բուտաքար, հազ. խոր. մ	9.3	279.4	0.0

Կենսապաշարների օգտագործման դիմաց վճարը կազմել է 66.3 մլն. դրամ կամ բնօգտագործման դիմաց ընդհանուր վճարների 8.0%-ը:

Կենսապաշարների քանակները և դրանց օգտագործման դիմաց վճարները, 2003թ.

	Քանակը	Վճարը, հազ. դրամ	Կենսապաշարների օգտագործման դիմաց ընդհանուր վճարներից, %
Շինափայտ, հազ. խոր. մ	6.5	13521.2	20.3
Շինափայտ սոճու, խոր. մ	90.7	88.9	0.1
Շինափայտ լորի, հազ. խոր. մ	11.4	397.4	0.6
Շինափայտ հաճարի, հազ. խոր. մ	1.4	3841.3	5.8
Շինափայտ հաճարի թափուկից, հազ. խոր. մ	9.2	7552.2	11.4
Շինափայտ կաղնու, հազ. խոր. մ	4.0	2439.7	3.7
Վառելափայտ, հազ. խոր. մ	62.5	23577.4	35.5
Վառելափայտ թափուկից, հազ. խոր. մ	60.8	4589.1	6.9
Խոտհարք, հա	220.9	441.7	0.7
Մեղվաընտանիք, փեթակ	86	129.0	0.2
Ձուկ, հազ. կգ	407.6	9547.4	14.4
Խեցգետին, կգ	396.0	79.2	0.1
Վառելափայտ սոճի, խոր. մ	178.0	79.8	0.1
Խոզաբուծություն, գլխ.	20	15.4	0.1
Բոխի, խոր. մ	20.0	22.4	0.1

Բնօգտագործման դիմաց վճարներն ըստ ուղղությունների, 2003թ.

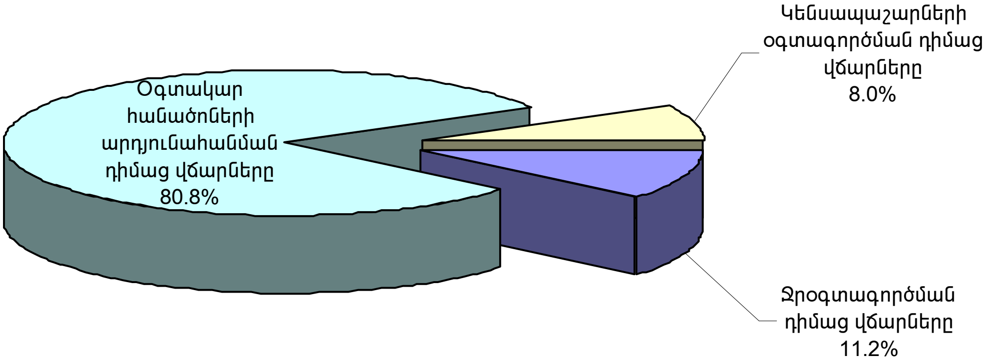

Բնօգտագործման վճարներն ըստ արդյունաբերական քաղաքների, 2003թ.

(հազ. դրամ)

	Ընդամենը	այդ թվում՝ ըստ ուղղությունների		
		ջրօգտագործման դիմաց	օգտակար հանածոների արդյունահանման դիմաց	կենսապաշարների օգտագործման դիմաց
Երևան	56534.5	39252.5	17282.0	-
Արարատ	7352.9	293.7	7059.2	-
Ալավերդի	4626.9	1630.8	2996.1	-
Հրազդան	2447.0	1970.8	476.2	-
Վանաձոր	14008.7	21.8	2627.3	11359.6
Գյումրի	1948.4	1590.7	357.7	86.0

Հավելված 5

<u>Մեթոդաբանական պարզաբանումներ և լրացուցիչ տեղեկատվություն</u>

Բնապահպանական վճարը բնապահպանական միջոցառումների իրականացման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների գոյացման նպատակով պետական բյուջե վճարվող պարտադիր վճարն է (մասնավորապես, սահմանված ՀՀ կառավարության օրենքի ուժ ունեցող 31.12.1998թ. թիվ ՀՕՌ – 3 որոշմամբ):

Բնօգտագործման վճարը պետական սեփականություն համարվող բնական պաշարների արդյունավետ, համալիր օգտագործման, ինչպես նաև տարբեր որակի բնական պաշարներ օգտագործողների համար տնտեսավարման հավասար պայմաններ ստեղծելու նպատակով այդ պաշարների օգտագործման դիմաց պետական բյուջե գանձվող վճարն է (1999թ. համար սահմանվել է ՀՀ կառավարության 31.12.1998թ. թիվ 864 որոշմամբ):

Արտադրության և սպառման թափոնները շրջակա միջավայրում սահմանված կարգով տեղադրելու դիմաց վճարը հաշվարկվում է՝ ելնելով հաշվետու տարում աղբյուսներում և արտադրական հարթակներում տեղադրված արտադրական և սպառման թափոնների ծավալներից ու վտանգավորության դասից: Լեռնարդյունահանող կազմակերպությունները ոչ թունավոր թափոնների տեղադրման դիմաց վճար չեն կատարում:

ՀՀ-ում արտադրվող և իրացվող շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների դիմաց վճարը հաշվարկում է արտադրողը՝ իրացման շրջանառության հիման վրա և վճարում է հաշվետու տարում իրացված արտադրանքին համամասնորեն:

Ջրօգտագործման դիմաց վճարը հաշվարկվում է հաշվետու տարում բնական ջրաղբյուրներից օգտագործման նպատակով անմիջապես վերցրած ջրի ծավալի հիման վրա: Ձկնաբուծական գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունները ջրօգտագործման դիմաց վճարի հաշվարկն իրականացնում են օգտագործված ջրի ընդհանուր ծավալի 5 տոկոսի հիման վրա:

Օգտակար հանածոների արդյունահանված պաշարների դիմաց վճարը հաշվարկվում է հաշվետու տարում արդյունահանված օգտակար հանածոների ծավալների հիման վրա: Հաշվետու տարում արդյունահանված և չիրացված մասի դիմաց վճարը հաշվարկվում է ելնելով նախորդ ժամանակաշրջանում արդյունահանված օգտակար հանածոյի իրացման փաստացի գների միջինից: Եթե հաշվետու տարում իրացվում է նախորդ ժամանակաշրջանում արդյունահանված և չիրացված օգտակար հանածո, որի դիմաց վճարը կատարվել է նախորդ տարում, ապա անհրաժեշտության դեպքում կատարվում է վերահաշվարկ՝ ելնելով օգտակար հանածոյի իրացման փաստացի գնից: Ազնիվ, գունավոր հազվագյուտ մետաղների և գունագեղ քարերի (բացառությամբ օնիքսանման մարմարի և լիստվենիտի) համար վճարը հաշվարկվում է օրենքով սահմանած կարգով: Շահագործման հանձնվող հանքավայրերի համար օրենքով սահմանված կարգով սահմանվում են դրույքաչափեր:

Կենսապաշարների օգտագործման դիմաց վճարը հաշվարկվում և պետական բյուջե է վճարվում յուրաքանչյուր անգամ՝ մինչև կենսապաշարների տեղափոխումը:

Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 2000-2003թթ.

	Վճարը, մլն. դրամ				Վճարը մեկ բնակչի հաշվով, դրամ/մարդ			
	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003
ք.Երևան	589.4	243.4	260.7	193.4	472.4	195.2	236.5	175.5
Արագածոտն	18.2	1.2	6.3	17.6	108.7	7.2	45.4	126.9
Արարատ	36.9	23.4	90.0	32.8	118.7	75.1	330.8	120.4
Արմավիր	45.3	19.7	24.9	44.2	140.5	61.1	89.8	159.5
Գեղարքունիք	26.0	1.0	14.3	105.0	93.3	3.4	60.1	440.6
Լոռի	69.1	45.4	197.3	61.9	175.3	115.6	690.6	217.4
Կոտայք	55.3	81.0	84.4	45.4	167.9	246.3	309.6	166.5
Շիրակ	20.3	4.1	39.0	39.8	56.0	11.1	254.9	141.0
Սյունիք	57.4	383.1	382.2	521.0	349.9	2334.8	1351.5	3405.2
Վայոց ձոր	1.8	1.1	2.5	32.6	26.1	16.1	44.4	584.2
Տավուշ	28.4	40.9	37.9	43.3	181.4	261.3	282.3	322.4
Ընդամենը ՀՀ	948.1	844.3	1139.5	1137.0	249.3	222.1	354.8	354.1

Բնապահպանական վճարների բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 1999-2003թթ.

(հազ. դրամ)

	1999	2000	2001	2002	2003
ք.Երևան	146917.7	529980.4	55384.0	193139.2	136879.4
Արագածոտն	1382.8	1551.9	318.6	4039.2	7158.9
Արարատ	10280.4	15106.8	7341.0	72767.5	17981.8
Արմավիր	5662.9	6276.1	1298.3	2556.3	16993.3
Գեղարքունիք	363.2	2587.1	423.1	8159.8	10928.7
Լոռի	1540.7	45047.3	20786.8	149446.1	29896.8
Կոտայք	14530.6	23970.8	57910.7	16150.5	25576.3
Շիրակ	2159.0	1928.2	1488.4	27853.1	24280.1
Սյունիք	25704.9	5982.6	16934.3	21664.1	28028.8
Վայոց ձոր	1736.3	1409.8	411.8	854.8	2934.9
Տավուշ	1358.4	1034.0	666.5	9693.9	8212.0
Ընդամենը ՀՀ	211636.9	634155.0	162963.5	506324.5	308871.0

Բնօգտագործման վճարների բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 1999-2003թթ.

(հազ. դրամ)

	1999	2000	2001	2002	2003
ք.Երևան	466565.5	59463.0	188006.6	67584.8	56534.5
Արագածոտն	9437.1	16667.9	891.6	2245.2	10492.4
Արարատ	8602.7	21819.1	16037.3	17213.1	14786.7
Արմավիր	37597.3	39038.9	18427.9	22295.4	27184.0
Գեղարքունիք	9150.2	24131.2	523.7	6136.1	94123.8
Լոռի	13622.4	24009.9	24633.3	47844.4	31970.6
Կոտայք	40845.5	31312.8	23089.2	68211.0	19883.2
Շիրակ	336.2	18339.1	2581.2	11099.9	15572.0
Սյունիք	364561.4	51400.7	366204.4	360683.1	492941.7
Վայոց ձոր	2955.8	396.4	660.1	1631.6	29673.3
Տավուշ	11668.3	27384.0	40245.6	28217.4	35134.0
Ընդամենը ՀՀ	965342.4	313963.0	681300.9	633162.0	828296.2

Ջրային ավազան թափված աղտոտիչ նյութերի քանակների և դրանց դիմաց վճարների բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 2000-2003թթ.

	Քանակը, տ				Վճարը, հազ. դրամ			
	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003
ք.Երևան	7722.9	9384.6	56182.8	174389.9	32573.0	41826.5	181440.9	125144.9
Արագածոտն	5.2	7.1	106.3	115.3	102.5	237.2	3570.0	4731.9
Արարատ	137.1	167.3	586.4	654.2	2485.6	1971.1	14992.0	10792.6
Արմավիր	2635.9	506.4	842.0	2338.3	2087.4	1094.1	2033.4	16230.0
Գեղարքունիք	17.6	22.7	258.5	934.2	262.9	220.8	6379.6	9283.2
Լոռի	36.9	58.7	411.6	646.0	339.2	1248.8	137469.1	12138.9
Կոտայք	87.5	227.6	274.0	701.7	2193.5	2900.1	2360.2	12345.0
Շիրակ	-	45.4	783.0	796.2	-	1372.9	27615.3	23220.1
Սյունիք	931.7	3810.4	4221.2	4408.3	4472.2	16647.0	21271.6	27400.1
Վայոց ձոր	7.9	10.3	33.2	139.6	80.9	320.9	705.5	2357.2
Տավուշ	2.8	3.6	261.9	236.1	80.1	78.2	9099.9	6554.7
Ընդամենը ՀՀ	11585.5	14244.1	63960.9	185359.8	44677.3	67917.6	406937.5	250198.6

Արտանետման անշարժ աղբյուրներից օդային ավազան արտանետված վնասակար նյութերի քանակների և դրանց դիմաց վճարների բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 2000-2003թթ.

	Քանակը, տ				Վճարը, հազ. դրամ			
	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003
ք.Երևան	12356.8	23523.4	4146.5	1752.8	27005.1	7870.2	5771.2	5966.4
Արագածոտն	74.0	50.9	56.8	222.5	65.4	39.6	100.5	277.4
Արարատ	7481.1	8081.5	9442.6	12324.7	1541.8	2249.5	2219.6	2646.4
Արմավիր	275.0	73.2	126.1	104.7	183.0	88.2	245.0	183.5
Գեղարքունիք	26.8	46.5	11823.1	1494.9	28.9	134.8	1039.3	241.9
Լոռի	8092.9	21641.4	7202.1	14972.8	40272.1	19142.1	11732.8	17224.1
Կոտայք	3847.4	3514.5	2859.3	2616.9	17777.8	24229.2	13468.8	12864.5
Շիրակ	144.6	56.9	161.9	420.0	28.7	52.1	118.5	448.1
Սյունիք	67.1	158.4	235.5	504.4	93.1	287.3	387.4	558.1
Վայոց ձոր	99.6	9322.4	56.5	103.7	35.2	24.0	77.7	237.0
Տավուշ	58.0	125.1	119.8	177.2	50.3	157.7	128.4	244.8
Ընդամենը ՀՀ	32523.3	66594.2	36230.2	34694.6	87081.4	54274.7	35289.2	40892.2

Թափոնակուտակիչներում տեղադրված թափոնների քանակների ու դրանց տեղադրման դիմաց վճարների բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 2000-2003թթ.

	Քանակը, տ				Վճարը, հազ. դրամ			
	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003
ք.Երևան	85873.9	6100.2	6356.4	7045.0	48037.5	3913.0	4134.1	4482.1
Արագածոտն	62.9	60.2	89.6	512.3	39.5	36.2	55.6	309.8
Արարատ	566.4	378.7	660.7	629.4	339.8	233.8	399.2	379.7
Արմավիր	194.6	147.4	449.6	860.7	144.9	88.4	269.8	520.9
Գեղարքունիք	729.3	139.4	1234.7	1470.4	80.0	67.5	740.9	882.4
Լոռի	1182.4	608.1	372.0	658.7	733.5	372.6	232.5	479.1
Կոտայք	63.0	51146	497.9	485.8	56.7	30781.4	321.5	366.8
Շիրակ	61.7	95	192.3	910.4	37.0	63.4	118.4	611.9
Սյունիք	5.9	0	13.2	16.6	3.6	-	3.4	70.6
Վայոց ձոր	116.0	338	57.4	480.6	69.6	30.0	40.4	340.7
Տավուշ	685.6	546.5	604.7	1642.0	58.8	430.6	465.6	1412.5
Ընդամենը ՀՀ	89541.7	59559.5	10528.5	14711.9	49600.9	36016.9	6781.4	9856.5

ՀՀ-ում արտադրված և իրացված, շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների քանակների ու դրանց դիմաց վճարների բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 2001-2003թթ.

		Քանակը			Վճարը, հազ. դրամ		
		2001	2002	2003	2001	2002	2003
ք.Երևան	Լամպ, հատ	3445	3847	2013245	113.3	147.8	60.4
	Պոլիէթիլենային իրեր, հատ	4856	6524004	41717495	5.6	138.8	208.2
	Պոլիէթիլենային իրեր, տ	57.9	23.8	19.3	220.6	95.3	77.2
	Կապարե կցորդիչներ, հատ	760	4871300	1647	207.9	177.2	0.05
	Պլաստմասսայե իրեր, կգ	9553600	1372812.0	-	47.8	50.4	-
	Դիզելային յուղ, տ	3.4	-	-	24.0	-	-
	Դետերգենտ, տ	65.3	32.1	54123.2	200.2	212.8	270.6
	Դետերգենտ, հատ	15358	27479	-	21.9	24.8	-
	Անտիֆրիզ, տ	68.2	190.5	13112286	403.3	403.7	262.2
	Հիդրոարգելակման հեղուկ, տ	40.5	26.8	17389296	520.8	474.8	347.8
	Դույլ, հատ	263	-	13768	8.9	-	27.4
	Վառելիքաքսուկային յուղեր, լ	-	1443.4	-	-	28.9	-
	Սառնարան, հատ	-	18	88	-	38.6	32.150
Արագածոտն	Պոլիէթիլենային իրեր, տ	-	232.9	270.3	-	304.5	352.2
	Պոլիէթիլենային իրեր, հատ	-	-	4	-	-	1.0
	Պլաստմասսայե իրեր, կգ	73646	-	-	5.6	-	-
	Պլաստմասսայե արկղ, հատ	-	-	9784	-	-	1338.4
	Դիզելային յուղ, տ	-	-	-	-	-	-
	Դետերգենտ, կգ	-	115	128.1	-	8.6	148.2
Արարատ	Ազբոշիֆեր, հատ	63346	8147	84535	2850.6	55156.8	4163.0
	Անտիֆրիզ, տ	4780	-	-	36.0	-	-
	Պոլիէթիլենային իրեր, հատ	-	-	15473	-	-	0.06
Արմավիր	Պոլիէթիլենային իրեր, հատ	680	-	-	3.4	-	-
	Պլաստմասսայե իրեր, կգ	4842	1566.3	117717480	24.2	7.8	58.9
	Կապարե կցորդիչներ, հատ	-	-	-	-	-	-
	Դույլ, հատ	-	46	-	-	0.2	-
Գեղարքունիք	Ասֆալտբետոն, տ	-	-	34.7	-	-	521.2
Լոռի	Եռակցման էլեկտրոդ, կգ	308	395	392	8.3	2.8	9.2
	Ներկ,տ	272	601	580.1	15.0	8.9	45.5
Կոտայք	Տպագրական թուղթ, կգ	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր	Դիզելային յուղ, տ	-	-	-	-	-	-
	Եռակցման էլեկտրոդ, կգ	764	125	-	6.8	0.3	-
	Կարբիտ, տ	-	-	-	-	-	-
	Ներկեր, տ	-	1160	-	-	10.6	-
	Աղ, տ	-	-	-	-	-	-
	Վառելիքաքսուկային յուղեր, լ	11157	8414	-	30.1	20.3	-
Շիրակ	Եռակցման էլեկտրոդ, կգ	-	-	-	-	-	-
Սյունիք	Դիզելային յուղ, տ	-	1.1	-	-	1.7	-
Ընդամենը ՀՀ					4754.3	57315.6	7923.7

Ջրօգտագործման ծավալների և դրանց դիմաց վճարների բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 2000-2003թթ.

	Ծավալը, հազ. խոր. մ				Վճարը, հազ. դրամ			
	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003
ք.Երևան	200155.3	307107.0	622067.3	578779.9	49249.4	175720.9	55131.1	39252.5
Արագածոտն	7654.0	39.5	3751.9	4761.0	8630.9	39.5	190.6	271.6
Արարատ	17742.8	9450.1	23612.7	30274.1	14488.7	3270.7	2529.4	4657.5
Արմավիր	45198.9	25063.3	35559.8	62462.4	38149.0	18158.9	21783.9	25723.3
Գեղարքունիք	24126.6	176.5	3703.7	7153.5	24126.3	179.7	1826.5	1423.7
Լոռի	19368.3	12175.5	12782.0	1874.7	17960.1	12139.3	33705.1	2083.9
Կոտայք	27424.8	2717.5	13059.5	13297.2	25668.7	1417.5	2352.1	2616.4
Շիրակ	18055.7	17.8	18146.1	32400.6	18056.3	44.2	1172.5	2374.6
Սյունիք	3948.2	159921.4	24635.7	25417.3	2365.7	144955.2	12752.4	12948.3
Վայոց ձոր	19.0	0.0	47.9	2966.1	24.8	-	25.4	591.3
Տավուշ	3430.6	3.4	2738.3	3637.2	2614.1	52.5	183.9	387.8
Ընդամենը ՀՀ	367124.2	516672.0	760104.9	763024.0	201334.0	355978.4	131652.9	92330.9

Օգտակար հանածոների արդյունահանման դիմաց վճարների բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 1999-2003թթ.

(հազ. դրամ)

	1999	2000	2001	2002	2003
ք.Երևան	13970.4	10213.6	12285.7	12453.7	17282.0
Արագածոտն	9370.7	7988.3	852.1	2054.6	10220.8
Արարատ	7457.5	7330.4	12766.6	14683.7	10129.2
Արմավիր	532.6	889.9	269.0	511.5	1460.7
Գեղարքունիք	-	4.9	28.0	0.07	79139.1
Լոռի	390.6	1039.5	2391.6	13055.1	6466.2
Կոտայք	2614.6	5644.1	21033.3	64970.2	15759.0
Շիրակ	138.3	282.8	2537.0	9927.4	13111.4
Սյունիք	349038.3	45021	221249.2	347930.7	472325.9
Վայոց ձոր	2765.4	371.6	660.1	1606.2	29082.0
Տավուշ	1180.2	1893.2	3685.8	5000.8	14666.9
Ընդամենը ՀՀ	387458.6	80679.3	277758.4	472194.0	669643.2

Կենսապաշարների քանակների և դրանց օգտագործման դիմաց վճարների բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 2001-2003թթ.

		Քանակը			Վճարը, հազ. դրամ		
		2001	2002	2003	2001	2002	2003
Գեղարքունիք	Վառելափայտ, խոր. մ	247.0	-	3547.5	160.5	-	2412.3
	Խոտհարք, հա	155.5	730.0	-	155.5	21.9	-
	Շինափայտ հաճարի, խոր. մ	-	139.0	-	-	119.1	-
	Շինափայտ հաճարի թափուկից, խոր. մ	-	3754.31	-	-	2628.0	-
	Շինափայտ կաղնու, խոր. մ	-	1995.4	-	-	1399.7	-
	Շինափայտ սոճու, խոր. մ	-	26470.0	-	-	125.8	-
	Եղևնի, խոր. մ	-	75.0	-	-	15.0	-
	Ձուկ, կգ	-	-	359781	-	-	9500.1
	Խեցգետին, կգ	-	-	396	-	-	79.2
	Շինափայտ, խոր. մ	-	-	682.4	-	-	1569.4

		Քանակը			Վճարը, հազ. դրամ		
		2001	2002	2003	2001	2002	2003
Լոռի	Վառելափայտ, խոր. մ	18931.9	42.0	22641.3	6135.4	135.2	6355.1
	այդ թվում՝ թափուկից	1523.4	42.0	22641.3	604.1	135.2	6355.1
	Շինափայտ հաճարի, խոր. մ	1423.4	1199.0	-	531.2	289.7	-
	Շինափայտ հաճարի թափուկից, խոր. մ	64.0	4606.0	40	50.0	659.2	39.2
	Շինափայտ կաղնու, խոր. մ	1182.7	-	515	3.3	-	822.8
	Շինափայտ լորի, խոր. մ	22.1	-	-	21.7	-	-
	Շինափայտ սոճու, խոր. մ	21.7	-	11.2	20.8	-	11.0
	Շինափայտ, խոր. մ	917.6	-	6395.3	3340.0	-	11844.0
	Վառելափայտ սոճու, խոր. մ	-	-	160	-	-	67.2
	Մեղվաբնտանիք, փեթակ	-	-	16	-	-	39.4
	Ձուկ, կգ	-	-	47304	-	-	47.3
Կոտայք	Վառելափայտ, խոր. մ	838.0	606.0	749	531.4	424.2	524.3
	այդ թվում՝ թափուկից	69	542.0	469	60.0	379.4	328.3
	Շինափայտ, խոր. մ	-	-	22	-	-	61.6
	Շինափայտ հաճարի, խոր. մ	45.0	-	-	31.5	-	-
	Շինափայտ կաղնու, խոր. մ	-	-	2970	-	-	169.6
	Շինափայտ լորի, խոր. մ	-	-	11400	-	-	370.1
	Շինափայտ հաճարի թափուկից, խոր. մ	14.8	-	-	12.4	-	-
	Խոտհարք, հա	41.4	85.0	27	41.4	85.0	54.0
	Եղևնի, խոր. մ	31.0	-		21.7	-	
Շիրակ	Վառելափայտ, խոր. մ	-	-	204	-	-	86.0
Սյունիք	Վառելափայտ, խոր. մ	-	-	10540.3	-	-	6032.0
	այդ թվում՝ թափուկից	-	-	150.5	-	-	66.2
	Վառելափայտ սոճու, խոր. մ	-	-	18	-	-	12.6
	Վառելափայտ բոխի, խոր. մ	-	-	20	-	-	22.4
	Շինափայտ կաղնու	-	-	474.5	-	-	1410.4
	Շինափայտ սոճու	-	-	79.5	-	-	123.9
	Ձուկ, կգ	-	-	500	-	-	0.01
Տավուշ	Շինափայտ, խոր. մ	5376.1	1022.3	78.4	13265.0	2970.7	0.3
	Շինափայտ թափուկից, խոր. մ	-	-	-	-	-	-
	Շինափայտ հաճարի, խոր. մ	3290.3	1359.0	1371.9	8512.9	3293.6	3841.3
	Շինափայտ հաճարի թափուկից, խոր. մ	3.0	-	9133	5.7	-	7513.0
	Շինափայտ կաղնու, խոր. մ	278.8	132.0	12	595.0	258.7	36.9
	Շինափայտ լորի, խոր. մ	3.3	1525.0	13	8.4	4270.0	27.3
	Շինափայտ սոճու, խոր. մ	411.0	230.2	-	251.0	171.9	-
	Վառելափայտ, խոր. մ	38359.4	20930.8	17726	22944.5	11817.3	8167.8
	այդ թվում՝ թափուկից	3672.5	-	-	391.8	-	-
	Վարչական հաշվառման վերցված մեղվաբնտանիքներ, փեթակ	121	124	70	181.5	186.0	105.0
	Խոտհարք, հա	116.3	64.5	193.9	116.3	64.5	387.7
Ընդամենը ՀՀ					47564.1	29315.0	66322.2